

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LVII.

„Gazeta” iese în săptămână.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni 8 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumără la toate oficiile poștale din țară și din afară și la dd. colectorilor.
Abonamentul pentru Brașov
a administrațiunii, piața mare, Târgul Inului Nr. 83 etajul I.: pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Unu exemplar 5 cr. v. a. s. 15 bani. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Redacțiunea, Administrațiunea, și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscrise nu se returnează.
INSERATE se primesc la Administrațiunea în Brașov și în următoarele Birouri de anulări:
In Viena: M. Dukas, Harnisch Schulek, Rudolf Mosse, A. Oppelich, Nachfolger; Anton Oppelich, J. Dumnescoy, in Budapesta: A. V. Goldberger, Eckstein Bernat; in București: Agence Havas, Succursale de Roumanie; in Hamburg: Karoly & Liebmann.
Prețul inserțiunilor: o serie garmonid pe o colonă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifi și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o serie 10 cr. s. 80 bani.

Nr. 264.

Brașov, Vineri, 2 (14) Decembrie

1894.

Procesul domnișoarelor române.

Sibiu, 12 Decembrie n.

(Raportul special al „Gaz. Trans.”)

Procesul domnișoarelor române de aici, pe cât de ciudat, pe atât de caracteristic ca ilustrațiune a timpului, s'a pertractat înaintea judecătoria de cerc în Sibiu.

Jude: Greisz, subjudele de cerc.

Dintre acuzate au fost prezente următoarele domnișoare: Eugenia Simonescu, Leontina Simonescu, Letiția Roșca și Elena Cunțanu.

Afară de numitele domnișoare a mai fost acuzată și învățătorul Teodor Necșa*.)

Apărătorul domnișoarelor este D-lu avocat Dr. Amos Frâncu.

La pertractarea finală, persoanele acuzate au fost citate din partea judeului Greisz cu amenințarea, de-a fi escortate, decât nu se vor prezenta. Șapte dintre ele, cel puțin după numele de familie, sunt dame cunoscute; dintre acestea li-s'a înmănat citatiunea numai la 5, anume domnișoarelor: Eugenia Simonescu, Leontina Simonescu, Letiția Roșca, Elena Cunțanu și Alexandrina Cunțanu, cari fac parte din cele mai distinse familii ale orașului și învățătorului Teodor Necșa. In acușiune și in citatiune se vorbește de transgresiunea arburării liniștei publice (Közösend-háborogótás), ér acușiunea îndreptată ađi contra lor e alta, *állam elleni kihágás* (contravențiune contra statului). Pertractarea a fost ficsată pe astăzi la orele 8. D-ra Alexandrina Cunțanu fiind bolnavă, nu s'a putut prezenta, cum arată certificatul medical; s'au prezentat numai celelalte, însoțite de apărătorul lor Dr. Amos Frâncu.

In sala de pertractare a judeului Greisz se află publici foarte numeroși mai ales dame, atât române, cât și neromâne.

Judele Greisz, deschizându ședința, face cunoscut, că obiectul de acușiune

nu este turburarea liniștei publice, ci contravențiunea contra statului, prevădută in § 36 alu codicelui penal, ce s'a comis prin aceea, că la 27 Mai a. c., cu ocașiunea primirii lui Dr. Rațiu și soții, condamnați in procesul Memorandului, au purtat pe peptu tricorului național românesc.

Cetese apoi hotărîrea tribunalului, r. din locu, prin care atacarea se sistază și se transpune altui for; constatată tot-odată, că tribunalul neafându basă pentru începerea unei proceduri penale, a predat afacerea poliției din locu, ér intru câtu cestiunea ar sta eventualu in cofictu cu ordinațiunea ministerială din 1895 Nro 62,694, poliția i-a predat lui afacerea, și elu apoi la propunerea procurorului, a hotărît pretractarea.

Judele însă a rămas dator cu lămurirea, că pentru ce a început elu pertractarea, deorece tribunalul predase afacerea, pentru ulterioară producere, administrațiunii și prin acestu fapt cestiunea a fostu resolvată din partea lui in sensul, că această acușiune nu cade in cercul de competență alu autorității judecătorești.

După acesta judele a mai cetit raportul gendarmeriei, pe baza căruia s'a pornit totu afacerea și in care, pe lângă obiectul acușiunii, se mai sustine și aceea — ce de-almintrelea a fostu desmintit din partea damelor, — că gandarumul a provocat damele și ele au și luat de pe peptu cocardele.

După acestea judele, mai espunându odată obiectul acușiunii, încep întrogatoriul acuzatelor. Inainte de asta însă ceti § 36 alu codicelui penal, precum și acelu articolu alu procedurii, prin care se prevede scoterea din sală cu puterea și pedepsirea cu amendă pna la 100 fl. fără drept de apelațiune a acelora, cari ar fi acușiți pentru turburarea ordinii in cursul pertractării.

Teodor Necșa: cere, ca acestu articolu alu legii se se traducă pe românesc. Judele Greisz declară însă, că nu pte satisface acestei cereri, deorece nu cunșce in așa măsură limba românescă.

Apărătorul Frâncu: (adresându-se către judele): Stimat D-le jude!...

Judele (cătră apărător): Te rog adrează-te cu cuvintele: Stimată judecătoria r. de cerc.

Apărătorul Dr. Frâncu: se provocă la împrejurarea, că judele funcționează aici ca particulară ér nu ca judecătoria colectivă. Arată, că titulatura întrebuințată de elu este corectă și rămâne pe lângă ea, dér decelară, că decât judele insistă pe lângă titulatura indicată de elu, atunci nu va întârzi a-i satisface acestei dorințe.

Mai întâu se face întrogatoriul cu D-șora Eugenia Simonescu, care la întrebarea judeului, decât a purtat in adevăr cocarda tricorului român la 27 Mai, când s'au întorsu condamnații Memorandului, și decât prin acesta a voit să demonstreze in contra statului a răspunsu cu totu soluțiunea:

„Da — am purtat cocarda tricorului românescă, vrându ast-fel să ne manifestăm sentimentele naționale față cu condamnații națiunii, și fiind-că fără-care națiune are dreptul a-și purta colorile sale. Purtându tricorului nostru național n'am voit să demonstrăm in contra niminui și mai puțin in contra statului, ci am voit numai să ne manifestăm iubirea cătră națiunea noastră.”

La cererea apărătorului judele pune întrebarea: Ați mai purtat și altădată această cocardă?

D-șora E. Simonescu: Da, am purtat-o și mai înainte și o vom purta-o și in viitor.

Judele: Nu ți-a fostu cunoscut, că e oprită purtarea acestui tricorului?

D-șora E. Simonescu: N'am știut nimicu de acesta, déră chiar să fi știut, totu l'ași fi purtat, pentru că convingerea mea este, că nu e nimeni îndreptățit de-a ne opri in manifestarea sentimentului nostru național.

Judele: Ai fostu provocată de gendarmi să delătorezi cocarda?

D-șora E. Simonescu: Da, m'am provocat să o depun, déră nu m'am supus, pentru că nu pte fi in drept un gen-

darm să-mi interdică purtarea tricorului.

Judele: N'ai știut, că purtarea colorilor naționale române cuprinde o tendență in contra statului?

D-șora E. Simonescu: N'am știut. Noi le-am purtat și le purtăm la toate ocașiunile naționale cu pietate, și protestez, că in colorile naționale s'ar cuprinde o tendență contra statului.

Judele: Ai fostu in ziua de 27 Mai la gară și ai purtat tricorului cu scopu de-a demonstra?

D-șora E. Simonescu: Nu! Ne-am dus acolo numai ca să întâmpinăm pe iubiții noștri condamnați și să ne împlinim o datoriă națională.

In sensul acesta depun și d-șorele Leontina Simonescu, Letiția Roșca și Elena Cunțanu.

Învățătorul Teodor Necșa depune asemenea, adăugându, că a știut numai, că prin ordinu ministerialu sunt oprite colorile străine, tricorului roșu-galben-venetu însă nu e străin, ci reprezintă colorile Ardealului.

N'a avut alta intențiune, purtându tricorului, decât a-și manifesta simțulu său românesc. Nu se simte dér vinovat de nimicu și cere achitarea sa.

După acestea apărătorul își începe pledoaria sa, care in liniamente generale, următoarea:

Discursul apărătorului Dr. Frâncu.

On. judecătoria de cerc!

Inainte de toate protestez incorectității acelei proceduri, că acuzatele nu numai au fost citate sub nume defigurate, ci sub adresa altei acuze decum este aceea, pentru care decurge pertractarea. Conturbarea liniștei publice și transgresiunea contra statului sunt două calificative specifice, cari se deosebesc unele de alte și cari sunt fapte punibile, ce cadu sub sancțiune deosebită. Și astfel comunicarea acuzei, ce se abate dela realitate, este identică cu nulificarea apărării.

Apărătorul își ridică și mai energiou glasul său de protestare contra acelei dis-

FOILETONULU „GAZ. TRANS.”

Importanța morală a poeziei și misiunea ei în zilele noastre.

De M. Strajanu.

(Urmare.)

Mare ou deosebire este misiunea poeziei in veaculu nostru desilusionat.

Materialismul și sensualismul, caracteristice timpului nostru, nu s'au născut ore din pierderea credinței și din lipsa de ideal? Melancolia și pesimismul, cari s'au întins astăzi, ca un veltu de doliu peste multe din cele mai nobile spirite, nu este ore același sentimentu profund de disgust și întristare, care cuprinsese inima lui Faust, cufundat in problemele științei? Causile pesimismului modern sunt mai multe, seu mai bine, sunt mai multe feluri de pesimism.

Nu mai vorbim aci despre pesimismul de imitațiune alu multor tineri, cari la etatea de 20 de ani, cu fața rumenă, cu perul auriu, cu inima setosă de viață, neavându ce face, se aședă la masă și scriu că au albitu de suferințe, că au ajuns nise

cadavre și că nu dorescu nimicu mai multu in lume, decâtu repausulu mormentului.

Apoi mulțumiți de ceea ce au scris, își fac toaleta, se parfumează și plecă la balu. D. Vlăhuța, in broșura sa „Curentul Eminescu” a combătutu cu multu talentu mania acestor tineri, cari facu versuri numai:

„Ca să legene 'n silabe, pe tiparele găsite.
Desperări de porunceală, și durei închipuite.”

Sunt alte specii de pesimism mai seriose, și prin urmare mai periculoase. Este mai întâu blazarea seu pesimismul vulgar, cel mai răspândit, care n'are nimicu sfântu in lume, care nu mai crede in nimicu și pentru care însăși plăcerea a devenit desgustătoare. Acesta e o bolă a sufletului născută din trândăvia, imbuire și desfrâu, precum se nascu boalele și ruina corpului din necumpetare și bancruta din chel'uelile fără scotetă.

Este apoi un pesimism mai nobil, pe care l'am putu numi social seu politic in sens mai înaltu, un fel de desamăgire și amărăciune, cum se vede din operele lui Byron și chiar in scrierile unor filosofi, optimiști in ceea ce privește fon-

dul naturei omenesci, cum au fost de ex. Giordano Bruno in Italia și J. J. Rousseau in Franca. Răul și suferințele, după acesti omeni, vinu numai din reua întocmire a vieții; omul se nasce bun dela natură și devine rău numai prin influența vițielor și nedreptăților societății. Pesimismul lor este deci o desilusiune și un sentimentu de mânie și de revoltă in contra isvórelor răului, cari sunt lăcomia, violența și vicienia omenescă, și prin ele falșă organizarea a societății și nedreptatea instituțiunilor politice și sociale. Cuvintele lor sunt glasul Nemesei, sunt amenințările, ce face divinitatea dreptății și răsunării.

Este mai departe pesimismul religios, caracteristic creștinismului și mai ales budhismului, religiuni eșite din mijlocul celor mai adenci suferințe și miseriei, cauzate prin corupțiunea și degenerarea societății, cum a fost in India pe timpul lui Budha, și in Europa sub Imperiul Roman și in evul mediu. Desperarea de a-se mântu de durere și a putea gusta vre-unu bine in această „vale a plângerii”, cum se numea lumea pământescă făcură pe om să-și îndrepteze aspirațiunea înăscută firei sale cătră ideal și fericire,

spre o altă lume, spre patria cerescă, seu spre Nirvana.

Se deosebesce in fine pesimismul seu mai bine scepticismul și decepționismul filosofic, prin care se distinge mai ales veltul nostru.

Dicu scepticismu și decepționismu, în-doală și desamăgire, pentru-că pesimismu in adevăratul înțelesu nu există de câtu pte la doi seu trei scriitori ai secolului. Acestu pesimismu s'a născut din contrastul între știința modernă și între aspirațiunile, credințele și tradițiunile moștenite din trecut și prefăcute in sânge, prin nasceră și educațiune.

Să ne oprim puțin asupra acestui pesimism. Să nu-l confundăm însă cu pesimismul sentimental alu lui Werther, care isvoresce din contrastul isbitor in-tre realitate și o imaginațiune prea ideală despre natura omenescă și relațiunile vieții, și care conduce pe unii tineri la sinucidere. Să nu-l confundăm érași cu nesimțirea seu atrofiera inimei, născută dintr-o cultură unilaterală, alu cărei tipu ni-lu dă Paulu Bourget in „Le disciple” alu seu.

Caracteristica acestuia este o nepăsare egoistă, care nu face nici o deosebire

poziții, că damele, în mod ilegal, au fost citate sub pedepsă escortării, căci paragraful 70 al legii despre transgresiuni nici nu cere prezența personală în astfel de procedură, ci permite, ca inculpatul să se reprezenteze prin persoană autorizată. Dacă cu toate acestea s'a întâmplat amenințarea cu forța, acesta este simplă mînă de temere a libertății personale și ca atare aduce cu sine nulificarea întregii proceduri. Din cauza acesta nici nu se poate introduce în contra noastră procedura fiind-că în contra formelor legale nu poate exista nici acuză, nici pedepsă.

Însă susținerea acuzei nu se poate închipui nici chiar din cauze meritorii. Acusa vorbește despre transgresiune contra statului. Statul însă numai până atunci corespunde ideii sale, până când intrupează în instituțiile lui ideea libertății. Cu ideea acesta stă în corelațiune nedespărțită conceptul naționalității, și astfel conștiința națională atât în interiorul cât și în manifestările ei externe pretinde respectare o' o putere așa de elementară, ca însăși libertatea.

Căci, după cum a dist. Mancini, amicului lui Kossuth, dreptul la naționalitate nu este alta, decât libertatea personală; aceea, care atacă naționalitatea, sugrumă libertatea și ei în mod logic trebuie să neghe libertatea omului în toate raporturile vieții publice și private.

Astfelu d'era valorarea acelei acuze, care ar voi să aplice sancțiunea pedepsii asupra unei expresiuni mărețe a conștiinței naționale: adevărată purtării colorilor naționale, ar veni în contradicție cu cuprinsul etic al statului, și de sigură, că prigonirea purtării colorilor, care este o manifestare esternală a simțimentelor de naționalitate, ar fi identică cu sguđuirea dreptului de ordine socială.

Statul, în înțelesul acesta, fiind pentru libertate, și cuprindându-se în acesta cultul liber al naționalității și a sentimentului pe calea colorilor naționale, statul nu le poate sufoca, fiind-că nu poate nimici condițiunile principale ale existenței lui: *egala îndreptățire a naționalității*; cu atât mai puțin un stat ca al nostru, în care principiul egalei îndreptățiri este garantat și în legea constituțională.

După-ce însă statul nostru recunoște categoric îndreptățirea acestui principiu, a sentimentului național și consistenței naționale; având în vedere, că naționalitatea română formeză o parte integrantă a acestui stat, expresiunea sentimentului național român în propriile lui colorii naționale cu atât mai puțin vatămă statul și cu atât mai puțin poate fi vorba de faptă punibilă, cu cât pe stat nu-l poate vatăma manifestarea necesară a propriilor lui principii.

Din motivul acesta nu poate exista

acusa contra damelor române, care într'un moment istoric, pentru a-și manifesta sentimentul național și solidaritatea, și-au pus pe piept cocarde tricolore române. Cu atât mai puțin poate subsista acusa, cu cât de-o parte nu numai că legi inarticulate nu opresc și nu pot sugruma ceea ce trăese în adâncul inimilor și pentru a cărei expresiune servece tricolorul național român; dar cu atât mai puțin se poate opri asta în această parte a țării, cu cât în inimă se manifestă continuitatea dreptului, ceea ce nu este ultima garanție a existenței statului.

Că aici nu obvină dispozițiunile de oprire inarticulate, ne poate da o dovadă § 36 din legea penală, care nu face obiect de urmărire penală, decât folosirea colorilor, care servesc la manifestarea tendințelor contrare statului și pe lângă acesta sunt oprite prin ordinul ministerial. Cumcă premisele aceste nu obvină, este mărturie clasică însuși domnului acuzator public, care toamă în această afacere a declarat, în propunerea de sub Nr. 1656/94 referitoare la sistarea procedurii, că nu cunoșce o astfel de ordinațiune, care ar omni purtarea colorilor naționale române. Pe cât de corectă este această declarație, pe atât mă surprinde, că declarația aceasta nu este acomodată pentru procedura penală, transpunându într'ăgă afacerea poliției, și totuși d-lu acuzator public a provocat pe acest tribunal regesc să ție pertractarea, în mânia punctului său de vedere declarat prealabil. Nu știu pe ce s'ar pute basa acusa între astfel de împrejurări, fiind-că nici nu se face provocare în acuză la ordinul ministrului de interne Nr. 6693 din 1885, care opresce folosirea colorilor streine; și chiar dacă s'ar fi întâmplat, ea în genere nu poate servi de basă la stabilirea acuzei. În contra acesta protesteză principiul continuității de drept, accentuat de mine. Din punctul acesta de vedere doresc a se constata, că *colorile naționale române nu sunt streine în țera acesta, căci Românul nu e strein în propria lui patriă; dar nu sunt streine nici colorile lui fiind-că colorile seculare vechi ale Ardealului nu se pot considera de streine. Drept dovadă pentru acesta mă provocă la disertațiunea pe care a ținut-o Rethy Lajos în Aprilie 1884 în adunarea generală a societății epigrafice maghiare și pe care din punct de vedere alu convingerilor sale politice și d-lu jude îl va primi, ca om destul de specialitate. Rethy a dovedit, în mod istoric, că colorile naționale române sunt colorile principatului Transilvaniei și de atari le-a primit și poporul român; că dela începutul vécului acestuia poporul român în continuu folosese aceste colorii. Rethy își încheie disertațiunea sa cu cuvintele: Românii ardeleni și-au însușit la început*

tul vécului colorile Ardealului. În 1848 tabăra lui Iancu a fluturat în Munții Ardealului colorile Ardealului, care colorii au fost ținute, și astfel au devenit colorii naționale române. Nimeni n'a gândit în România, că Dorobanții au cucerit forturile Griviței sub colorile lui Bethlen și Rákoczy.

Aserțiunea din urmă este evidentă falsă, căci colorile României, în actuala lor formă, au fost primite numai dela unire, în 1859, când din colorile albastru și galben ale Munteniei și albastru și roșu ale Moldaviei s'a făcut tricolorul de azi al României *albastru galben-roșu*. Pe când colorile Ardealului, în ordine inversă, sunt *roșu-galben-văntă*.

Din toate aceste ceru așa-d'era a se constata, că colorile purtate de acuzate sunt roșu-galben-văntă, că nu se pot considera de streine, și că nu se pot căde sub represiune. Cu atât mai virtos nu pot căde, cu cât de sute de ani până în timpurile mai nouă poporul român din patriă a folosit neconturbat colorile ardelenesci, devenite colorii naționale proprii.

Dreptu esemplu apărătorului se invocă la aceea, că în 1876, când Majestatea Sa s'a îndurat a distinge ținutul acesta prin prea înalta sa prezență, l'a salutat un bänderiu, ce purta tricolor român și întregul oraș a fost decorat, în lung și larg, cu stindarde de această colorie. Apărătorul mai face provocare și la aceea, că însuși ministrul August Trefort în călătoria sa prin Ardeal a fost însoțit de călăreți, ce purtau stégă tricolor român. Exemplul acesta îl aduce numai pentru că Trefort nu poate fi acuzat nici de gelosie, că față de manifestațiunile vieții naționale române s'ar fi purtat cu ore-care bunăvoință deosebită. Totuși el n'a ridicat nici o excepțiune contra tricolorului român.

Mai spune apărătorul, că Escelența Sa Metropolitul Miron Romanul cu ocaziuni sărbătorești a arborat și arborază și azi tricolorul național român, și d-lu jude de cerc are cunoștință despre acesta, dar nici odată n'a făcut nici o excepțiune.

Când d'era dispozițiunile afară din lege și când viața de toate zilele dovedese, că colorile acestea se pot folosi neconturbat, mai doresc a accentua, că după-ce rezidența-capitală Budapesta și comitatul Albei inferioare, dar mai ales *"Kulturegylet"*-ul *unguresc ardelenesc*, drept însemne, tricolorul național român, colorile acestea nu sunt și nu pot să fie oprite; o astfel de dispozițiune nici nu poate fi dreaptă, căci alt-fel ar fi vatămată egala îndreptățire națională, precum și principiul: *quod unius justum, altero aequum*. Dacă concetățenilor noștri Sași li-se permite folosirea bicolorului lor național, ar însemna, că se atacă egalitatea de drept, decât compatrioții lor de naționalitate română ar fi despoiați de libertatea de a purta tricolorul lor național. Acesta însă nu s'a enunțat și nu se poate enunța nici odată, fiind-că § 5 din art. de lege VII ex 1848 încă s'a adus pe basa respectării tuturor libertăților Ardealului, care garantează susținerea egalității de drept și în acesta se cuprinde și respectarea și susținerea colorilor Ardealului.

Din toate acestea se poate convinge domnul jude, că tricolorul național român nu e nici strein, nici nu însemnă tendință contra statului. Colorile acestea au fost tot-deuna în tabăra onorei și a datoriei, și stégurile cu aceste colorii au umblat victoriose pe câmpurile de luptă ale Europei pentru patriă și dinastie. Într'ăgă istoria poporului român mărturisește, că nici odată nu s'au putut vedea aceste colorii în luptă contra integrității și constituției acestei patrii. Onod, Dobrițin și Vilagoș nu sunt lozinci istoriei lui și colorile poporului român au fost și vor rămâne tot-deuna expresiunea fidelității lui față de dinastie și constituție, și ca atari nici nu se pot opri și nici nu sunt streine.

Acia, care susțin, că colorile poporului român sunt streine în patriă

lui s'au pus în serviciul utopiei unificării de rasă, care și-au pus de țintă nivelarea a or'ce sentiment de naționalitate—decă se poate — și sugrumarea lui cu forța, decât trebuie. Însă într'o țera liberă, judecătorul independent nu poate să se facă purtătorul unei astfel de utopii, care nimicesce sentimentul de drept; de aceea nu va pute primi de basă spiritul, ce se manifestă în raportul gendarmeriei, care din sanctuarul familiei a tirit pe banca acuzatorilor pe nise dame tinere, numai pentru-că și-au manifestat sentimentul lor național românesc prin purtarea de cocarde.

Înzadară a strigat Széchéy acestui spirit: „Să nu-i forțăm cu foc și fier, ei să-i primim între marginele constituției, ca și ei să ne primescă pe noi!“ Spiritul acesta însă nu va învinge în sanctuarul dreptății, deoarece nime nu poate uita, că în colorile acele, pe care le-au purtat acuzatele, se exprimă amintirea trecutului, pretensiunea prezentului, plângerea durerii, rugăciunea speranței, încrederea într'un viitor mai bun. O lume de sentimente este acesta, pe care judecătorul n'o poate prigonii, puterea n'o poate opri, căci n'are putere asupra colorilor.

Din toate acestea se poate convinge judecătorul, că fapta prevădută în § 36 alu legii penale lipsesce cu desăvârșire aici, dar lipsesce și fapta subiectivă, fiind că scopul n'a fost altul, decât aș dovedi sentimentele lor naționale.

Nu ceru grație, ci sentință dreaptă!

Escelențul discurs al apărătorului care a durat aproape o oră, a fost important aplaudat și desu întrerupt de aprobările publicului, care era adânc emoționat.

După ce d-lu apărător și-a sfârșit vorbirea de apărare, judele declară, că amână din oficiu pertractarea ca să citeze și pe ceilalți acuzati. Apărătorul Dr. Amos Francu insistă însă pentru publicarea sentinței, fiind procedura într'ăgă isprăvită. Judele însă insistă pentru amănare.

Demnitatea și rezoluțiunea cu care s'au purtat domnișorale române înaintea judecătoriei, a stors admiratiunea tuturor. După terminarea ședinței ele au fost salutate cu cel mai cald entuziasm. Eșind pe stradă domnișorele au fost întâmpinate de o deputație a tinerilor din Sibiu, care în semn de recunoștință pentru atitudinea lor bravă, le-a prezentat câte un buchet de flori.

Raportor.

Și mai noue lămuriri.

În doi numerii consecutivi „bunii noștri amici“ dela redacția „Tribunei“ din Sibiu țin a ne da noue dovede de frățescă iubire prin aceea, că în două entrefileuri pe pagina primă a numitei foi gratifică diarul nostru și cu deosebire pe proprietarul ei, cu cele mai admirabile suspiționări și defaimări personale, dând o strălucită probă despre extraordinara lor abilitate și despre uimitorea lor îndrăsnelă de a calumnia în lipsa de or'ce dovede pe omii cinstiți.

În numărul dela 30 Noemvre (12 Decemvre) a. c. alu „Tribunei“ le-au dat privilegiu de a seversă această bravură articolii noștri intitulat „Lămuriri“. În loc de a răspunde la ei și a intra în meritul espunerilor noastre, cercetându decă ele sunt adevărate ori nu, „bunii noștri amici“ s'ascund la spatele unui confrate de dincolo, neorientat în mersul afacerilor interioare ale partidului nostru, și dintr'o simplă întrebare, prin care acesta ne cere o lămurire, făuresc o învinuire directă contra noastră susținând, că în vécă anului 1892 am fi voiti să facem disidență în sinul partidului național.

Eată cu ce grațiositate debutază anonimii redactori ai „Tribunei“:

între bine și rău, între via și virtute; pentru care nu există nici un sentiment de simpatie, de milă sau de dreptate, nici o responsabilitate morală, care coboră fenomenele sufletesci la fenomenele naturii neorganice. Pe când semnul distinctiv al pesimismului filosofic, nobil și generos în felul său, este un profund sentiment de melancolie și desperare, numit de Germani *Weltschmerz*, durere a lumii.

Este o deosebire enormă între modul, cum era înțelesă lumea și destinațiunea omului după vechile tradițiuni, și cum ni-o arată știința modernă. Omul nu mai este ființa de predilecțiune a lui Dumnezeu, zidită de mâna lui și așezată în Edenul desfătării; el numai cu multe greutăți și lupte s'a putut ridica prin sine însuși din starea animalică la ceea ce este astăzi; și origina lui se pierde în noptea existenței trecute împreună cu a celorlalte ființe viețuitoare.

Pământul, care era privit altă-dată ca centrul universului, în jurul căruia se învărtea soarele și cerul cu stelele sale, a devenit una din cele mai mici plante ale sistemului solar și un fir de nisip imperceptibil în mijlocul universului. Cerul, acest măreț și nemărginit

de cristal de altă dată, locuința a părintelui și guvernatorului lumii și raiu pentru veci al celor fericiți, s'a prefăcut într'o iluziune optică, produsă de colorii albastră a oceanului de aer, care încungiuă pământul.

Acestă pătură de aer numită atmosferă și grosă ca la 60 până la 70 de kilometri, imazinează căldura și lumina soarelui și astfel face posibilă dezvoltarea vieții pe planeta noastră și dă naștere zilei și admirabilelor fenomene ale zorilor dimineții, amurgului serii și nopților luminoase; și dincolo de această minunată floră domnesce un frig neînchipuit și un adânc întunecă, prin care stelele se vedă ca nise ținte galbene pe un fund negru.

Și planetele, aceste frumoase corpuri ceresci, care ni-se par noptea ca nise fâcii eterne, aprinse într'un templu maiestuos, analiza spectrală ni le arată compuse din aceleași elemente ca și pământul nostru, supuse acelorași schimbări de transformare și multe locuite de ființe asemenea noue.

(Va urma.)

„Lămurirea cerută de confratele nostru din țară, — dicit ei — suntem siguri că va da-o „Gazeta“. 1) E și de prisos. 2) Toți scim, 3) în ce apă se scaldă imbecilul organ. Noi regretăm numai nepăsării cetitorilor 4) ai organului brașoven, pentru bunătațea, că se supun de la voiă canonului de a cetai prosa d-lui Ștefan 5), „Gazeta“, cu toate că suntem mai în ajunul Crăciunului, le face o.... rămasă de patimă! 6)

Am răspuns prin notele de jos și trecem mai departe la două bravură din nr. del. 1 (13) Decembrie al „Tribunei“.

Prinși în cușcă cu răspunsul l'am primit de la părintele Vădăcăș Lucaci asupra defăimării, ce se făcuse în numărul de Duminică al „Tribunei“, de astă-dată la ratele unui „amic“ al lor și fiindu-se de numele unuia din conamnatii noștri cei mai de frunte, unii noștri amici, pe cari — reținem — am dorit mult să-i cunoștem cine sunt, își fac vânt pentru următoarele marinimose susțineri și clevertiri la adresa noastră:

„De ce „Gazeta“ nu publică textul telegramei (lui Lucaci)? De sigur pentru că din telegramă ar rezulta 7) că marele scriitor deplânge nemângăiat pe imbecilii ca și păpănușii Rosinandei dela Brașov, 8) care obrazul se scrie că noi căutăm să spargem solidaritatea, 9) er nu dănsul, care a lărat contra adunării naționale dela 28 Nov. 10) care și de atunci încôce împreună cu organul mocsonyistă, nu face altceva, decât hrănesc și diarele unguresci cu cele mai detestabile informațiuni. 11)

Voim să facem numai o singură observare încă și apoi vom tăcea pentru astăzi.

Vreți să trageți cu totadinsul pe părintele Lucaci în noroiul murdarelor voste uneltiri contra unor confrăți, cari au avut și au cragiul opiniei lor independente față cu netrebnicile voste.

Credeți, că cu acesta ați ridicat prestigiul martirului nostru și cauzei și că hrăniți opinia publică cu informațiuni, cari pot să indice vađa preseii noastre față cu adversarii?

Atunci, decă credeți așa-eva, plângem nemângăiați, chiar și când părintele Lucaci ar fi atât de generos să vă ierte toate imbecilitățile.

Dér faptul însuși, că părintele Lucaci deplânge nemângăiat cele ce se petrec, independent pe care

parte ar înclina mai mult durerea lui, ar trebui să vă pună pe gânduri și să vă îndemne a vă întreba, de ce voi nu numai că nu deplângeți nimic, dér vă bucurați, ca nisece unecii mucoși, cari se bat în mijlocul drumului, că ați reușit a arunca cu noroiu în confrății voștri?

Fiți însă siguri „bunilor amici și colegi“, că s'apropiă momentul răfuiei când vi-se vor scutura urechile cum se cuvine unor copii petulanți și resfățați, cari cu atâta ușurință turbură liniștea casei noastre românesce.

De „Lămuririle“, de cari vreți să scăpați cu calumniările voste ridicule nu veți scăpa, ori veți „băga-o pe mâneacă“, ori nu. Lumină se va face, lumină la care nu pot dăinu duhurile rele ale sufletelor mici și atunci, ca să întrebunțăm vorba, ce ați pus-o în gura părintelui Lucaci: „glasurile discordante vor trece ca nisece fluierături de strigoi prin concertul grandios al spiritelor naționale!“

Catolicii și sancționarea.

Organul catolicilor maghiari „Fejérmegyei Napló“ publică o declarație a conțelului Ferdinand Zichy asupra sancționării legilor bisericesci, în care țice, că „sancționarea nu însemnă, că proiectele sancționate și devenite deja lege, vor intra și în practică, ci însemnă, că regele a implinit ultima dorință a unui condamnat la mörte. Guvernul Vekerle este condamnat la mörte și cu el dimpreună și sistemul liberal. E condamnat la o mörte rușinosă“ Conțele schițază apoi astfel programul clericalilor:

„Noi catolicii și de-aici înainte, adecă după sancționare, ne alipim de Majestatea Sa cu credință neînfrântă, căci scim, că praectele sancționate nu vor intra în vigore. Dēcă însă vor intra în vigore (ceea ce nu este imposibil), atunci ne vom scifa datorii. Trebuie să cerem revisuire, revisuirea reformelor bisericesci. Noi trebuie să folosim toate mijlocele confesionale, ca să apărăm ceea ce este al nostru, ceea ce nici regii nu ne pot lua: credința și libertatea conștiinței. Si noi nu ne vom lăsa drepturile noastre! Așa să ne ajute Dumnezeu!“

De altă parte „Vaterland“ din Viena scrie, că cu totă sancționarea, se va continua lupta catolicilor contra proiectelor bisericesci. Föia vienesă țice mai departe, că primatele Vaszary a trimis deja convocările pentru conferența, ce se va ține săptămâna viitoare. Conferența acăsta se va ocupa de memorandumul destinat pentru factorul suprem și de un apelat contra straformării vieții publice maghiare. Corul episcopesc — încheiă numita föiă — nu va esita nici un moment a urma atitudinii, ce-i prescrie chiämarea.

SCRIRILE PILEI.

— 1 (13) Decembrie.

Intrigă unguresce la Hațeg. „Kolozsvár“ scrie, că Ungurii din Hațeg sunt în mare primejdie din cauza „unei cete de tineri valahi dela mäestri“, cari cutrieră noțtea stradele și insultă în mod brutal pe „cetățeni“. Funcționarul de poștă „P. J.“ a fost bătut și de acestea până la sânge; de asemenea comerciantul „B. L.“, care și astăzi zace bolnav în pat. Singurul polițist, care păzese noțtea stradele Hațegului, nu cutéză a-i pune la regulă, mai ales fiindcă e una cu ei. Chiar și inteligența română din oraș e scandalisată, continuă „Kolozsvár“, de blăstămățiile acestei bande, er amărăciunea Ungurilor e nemărginită. Acum numai acea speranță o mai au, că aceste ne mai pomenite lucruri vor ajunge la urechii ministrului de interne și că acesta va lua măsură, ca să nu fiă silit a se teme totă Maghiarul din oraș, de-a eși la stradă și să se înseréză, de frică ca să nu fiă to— Ghiarele intriganților se vedă de

departe. Nu cumva vor să aducă și aici miliția pentru „asigurarea“ liniștei „patrioților“?..

—o—

Ungaria a încetat de-a mai fi creștină, țice föia clericală „Magy. Allam“, adăugându tot-odată, că prin sancționarea proiectelor, Ungaria a intrat în noțtea unui trist doliu.

—o—

Ofțerul degradat pentru Kossuth. Cu ocazia imormentării lui Ludovic Kossuth, locotenentul în rezervă Ludovic Leopold se prezentase la imormentare cu pantlica de doliu la braț, din care cauză a și fost degradat din partea tribunalului militar. Se înțelege, faptul acesta a produs mare scandal în ceta „patrioților“. În ședința de er a camerei deputaților ministrul de honveđi br. Fejervári a fost interpelat în cauză.

—o—

„Cestiunea de naționalitate și ministerul de interne.“ Sub acest titlu aduce „Hszánk“ scirea privitoare la numirea faimosului Jeszenszky în postul de consilier de secțiune în ministerul de interne, despre care am luat și noi notiță în numărul de er. „Hszánk“ adauge: „Când procurorul suprem din Clușiu, Vita Sándor, care în procesul Memorandumului n'a secerat nu știu ce lauri străluciți, fusese numit dila trecute jude la curia, totă lumea a crezut, că urmașul său nu pöte fi altul, decât Jeszenszky Sándor. Dér Jeszenszky n'a fost numit procuror suprem, deöce-dinainte era destinat pentru el un post administrativ mai înalt. Ni-se pare, că numirea acăsta a lui stă în legătură și cu politica de naționalitate, deöce Jeszenszky nu numai cu ocazia proceselor de naționalitate române s'a distins cu brilantele lui vorbiri de acusațiune, ci și în anumite cercuri era cunoscut ca unul dintre cei mai temeinici cunoscători ai cestiunii de naționalitate română.“ — Sunt vrednici de compătimire patrioții maghiari, decă au ajuns să-l considere pe un Jeszenszky ca „cel mai temeinic cunoscător“ al cestiunii române

—o—

Din D. St. Martin se scrie, că acolo a izbucnit vörsatul între copii, din care cauză școlele au fost închise. Tot acolo s'a ținut la 9 Decembrie adunarea constituantă a unei noue bănci unguresce, ce s'a înființat cu un capital în acțiuni de 100,000 fl. — Nu li-ar strica nici Românilor, decă ar înființa o asemenea bancă, căci altfel vor deveni tributarii altora.

Corespondența „Gaz. Trans.“

Panciova, 6 Decembrie 1894.

Onorată Redacțiune! Vö rog se binevoiți a publica în prețitul și imparțialul nostru diar „Gazeta Transilvaniei“ următoarele rënduri privitoare la imormentarea din loc a unui ofțer român din batalionul de honveđi Nr. 7, staționat în Panciova.

În 21 Noembrie a încetat din viață ofțerul român gr. or. Dimitrie Bozgan, în vörsă de 26 ani. D-lă Petru Tisu, avocat, a comunicat casul de mörte d-lui protopop Trifu Miclea din Uzduin, rugându-l să vină, decă se pöte, să imormenteze pe rösosat. D-lă protopop i-a răspuns telegrafic, să se adreseze la preotul Damian Popescu din Ofcea, făcându acăsta cunoscut prin scrisore numitul preot Trt-odată a provocat și pe d-nul preot Ioanichie Neagoe din Petrovosele, ca să mörge la imormentare în Panciova. Preotul s'a purtat așa de brav, încätă nici n'a aflat de bine să răspundă, decă vine ori nu la imormentare, ori barem să fi avisat pe alt preot din Petrovosele (sunt 3 preoți aici).

Din întâmplare venind în Panciova un alt preot cu numele Aron Bartolomeu din Dolöve, d-lă Tisu, în strimțore fiind, l'a rugat pe acesta, ca la casu de nu vor veni preoții avisati, să binevoescă a sörvi dölul serviciului funebra. Preotul a și promis acăsta. Intr'acestea sus numiții s'au dus la un pahar de bere,

unde merse și colonelul batalionului Lázár Sándor, care a întreat pe d-lă avocat Tisu, decă merge vre-un preot la imormentare. Atunci preotul Bartolomeu s'a imbiat, că merge dölul, pentru ceea ce comandantul îi mulțami.

Dér ce se veđ? Când era timpul să plece la imormentare, părintele Bartolomeu spune, că nu pöte să mörge, deöce la 2 1/2 are în comuna sa o imormentare. Vorba e, că aștepta bani să i-se plătescă înainte; nimenu însă nu i-a venit minte așa ceva.

Vrënd să știe d-lă Tisu, că de ce nu a venit preotul Popescu ori alt preot, a trimis trăsura la Ofcea; trăsura însă se reörtor numai cu bravul învățator George Bujigan din Ofcea. Părintele Bartolomeu a fost acum din nou rugat să nu facă rușine nölului și bisericii în fața străinilor, dér știa sa răspunde cu nepăsare, că nu pöte să mörge, deöce se grăbesce acasă.

În urma acestui dureros incident, n'am avut încätro, ci a trebuit să ne luăm refugiul la preoții sörbi. Abia cu greu am putut afla și lua de pe drum pe un preot sörb — în timp ce, după cum am înțeles, părintele Bartolomeu a petrecut în Panciova chiar și peste noțte.*) Rușine! Rușine!

Acum imi permit a face câte-va întrebări părintelui Bartolomeu: 1) Öre căți morți români s'au imormentat de cătră preoți sörbi, când „nu-i acasă“ părintele Bartolomeu? 2) Căți söraci au fost siliti să se ducă la preoții sörbi, pentru-că n'au avut destui bani să potölöscă setea de arginți a d-sale? 3) Pentru ce se fac adă în Dolöve tot mai mulți Nazareni?

Dér preotul Neagoe unde a fost, când a primit telegrama d-lui Tisu? Pentru-ce d-lă protopop a trebuit să recurgă la alți preoți, când are în Uzduin 4 preoți cu el?

Apelez în sfirșit la bunăvoința Ilustrății Sale Episcopului din Caransebeș, ca pe viitor să bage mințile în cap și să facă datorii, ce li-o impune funcțiunea și umanismul.

Am descris aceste fidel stări factice a lucrului. Cei în drept, să fac pași de lipsă, ca pe viitor să nu ni-se mai întâmple o rușine ca acăsta, er cei păcătoși să primescă rösplata cuvenită.

Un creștin.

Literatură.

Călindarul Plugarului pe anul comun 1895 a eșit de sub tipar și se pöte trimite numai decätă oricui il cere. Acest călindăr este de astă-dată redactat și întocmit mult mai bine și mai cu îngrijire, ca în anii trecuți. Cu deosebire țergurile, cari până acum nicăiri nu s'au găsit publicate românesce bine și corect, se află în Călindarul plugarului pe an. 1895 corese și îndreptate după însemnările oficiose ale ministerului de comerciu, cuprindönd comune și orașe din Ardél, Bănat și țera ungurescă mult mai multe, ca în anii trecuți. La fiă-care localitate se arată și durata țergurilor de vite, oi și porci. De asemenea legea timbreilor și taxelor, de care are dila trebunță fiă-care om, este tractată în acest călindăr pe lung și pe larg, făcöndu-i-se prin acăsta mari servicii poporului nostru, care a avut de-a suferi atătea pedepse și înșelătorii din cauza necunoscerei acestei legi. Intr'unu estras din tarifa oficială, cum nu se află nicăiri publicat până acum în limba românescă, sunt înșirate în ordine alfabetică, arătöndu-se ică colo și cu esemple, diferitele acte și documente, precum acuse, atestate, cambii, contracte, conturi, chitanțe, estrase (matriculare etc.), pașapoarte, petițiuni, protocoale, inventare, moșteniri și altele, arătöndu-se pentru fiă-care cum, când și câtă taxă este a-se plăti, seu ce timbru este a-se pune.

În partea literară se află diferite schițe, novele, snöve, poesii și altele, töte din cele mai alese, nelăsöndu-se afară nici anumite poesii și scrieri glumețe, precum Istoria lui Gagamo Voda Țiganilor, și altele.

* Casul acesta pare apröpe de necređut. El însă ni-se comunica de un bărbat vrednic de totă încrederea. — Red.

1) De ce și pe ce basă sunteți așa de siguri de acăsta?
2) Pöte fi de prisos pentru caumniatori, ce nu și pentru cei calumniați.
3) Cine sunt acești toți? Eșiți odată afară numele, căci nu vă cunöcem!
4) Cătă îngrijire pentru cetitorii noștri și pentru numărul lor!
5) Nu cumva așteptați dela un om imbecil în politică poesii și frase sforăitoare și înmăitöre ca ale voste?
6) Ar fi mult mai cu folos pentru voi pentru cauza, pe care o trageți în noroiu cu minimele voste clevertiri personale, decă v'ați gândi a surerea ce ați causat-o părintelui Vasile dela Hăghidiu cu nechibzuințele voste!
7) Decă cunöșceți telegrama mai bine ca noi, de ce nu publicați voi textul ei, ca să ne dai de minciună?
8) Frumos document de cultura inimii voștre aveți, decă vorbiți astfel despre acelu organ, care a crescut trei generații în sentimente românesce și dela care și astăzi puteți numai să învățați a fi Români de cinste!
9) N'am dicit, că căutați, ci că vă străduiți chiar în tot chipul a-o sparge, cum dovedesc și infamele entrefileuri, de cari vorbim.
10) Cum și prin ce a lucrat contra adunării? Dăți-l pe față, ca să știe lumea ce a lucrat. Reproduceți articolul din „Gazeta“ seu reproduceți numai unul singur în care s'a încercat să impecede adunarea seu să spargă solidaritatea. Nu recurgeți erăși la minciuni, eșiți cu doveđi ca să se cređă lumea calumniatori lași.
11) Arătați, cari sunt, aceste informațiuni și cu diare maghiare s'au hrănit cu ele. Ori döră cele ce scrieți voi în „genialele“ voste entrefileuri s'apănă numai hrană pentru föile franceze ori japonize?

Bogată este cu deosebire partea economică, în care se cuprind feliurite scrieri și povestiri asupra culturii pomilor și a bolilor lor, culturi legumelor (sălata, turocâpa, usiul și altele); apoi un tractat despre economia câmpului, despre modul cum sunt a-se construi grajdurile; la ce semne să bageți de seamă când cumpărați vite; apoi despre creșterea rimătorilor și tămăduirea lor în casă de bolă, și altele. La urmă se află semnele timpului, un însemnat număr de povești, glume, gicitori și între altele și portretul și biografia marei bărbat de stat român M. Kogălniceanu, răposat la 1891.

Prețul este și de astă-dată numai 25 cr., la care mai sunt a se adăuga 5 cr. pentru trimiterea cu posta. Totu după 10 călindare comandate de-odată, unul se dă gratis. Se poate cumpăra dela „Tipografia A. Mureșianu” din Brașov și dela librăria Nicolae Ciurcu.

Cursul la bursa din Viena.

Din 12 Decembrie 1894.

Renta ung. de aur 4%	123.75
Renta de corone ung. 4%	97.90
Imp. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	127.25
Imp. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	102.25
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	125.—
Bonuri rurale ungare	97.35
Bonuri rurale croate-slavone.	97.50
Imp. ung. cu premii.	156.—

Losuri pentru reg. Tisei și Segedin	142.75
Renta de hârtie austr.	100.—
Renta de argint austr.	100.05
Renta de aur austr.	124.30
Losuri din 1860	135.50
Acții de-ale Băncii austro-ungar.	1042.—
Acții de-ale Băncii austr. de credit.	393.50
Acții de-ale Băncii ung. de credit.	487.25
Napoleonori	9.89
Mărci imp. ger.	60.92 1/2
London (lire sterline).	124.45
Rente de corone austr.	99.45

Cursul pieței Brașov.

Din 13 Decembrie 1894.

Bancnote rom. Cump.	9.78	Vând.	9.81
Argint român. Cump.	9.74	Vând.	9.78
Napoleon-d'or Cump.	9.86	Vând.	9.90
Galbeni Cump.	5.80	Vând.	—
Ruble rusești Cump.	135.—	Vând.	—
Lire turcești Cump.	11.15	Vând.	—
Mărci germane Cump.	60.70	Vând.	—
Scris. fonc. Albina 5%	100.75	Vând.	101.25

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**

Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Sz. 173-1894.

Concurs.

În 1 Aprilie 1895 sunt a se ocupa în cercul de sus al Râșnovului două (2), în Nou unul (1) și al Rodbavului un (1) post de servitor de pădure, făcând cu plata de două sute șese-spre-zece (216 fl.) și doisprezece (12) cn. de lemne.

Concurenții au să-și asternă cererile până în 31 Ianuarie 1895 la vice-comitele, ca președinte al comisiunii silvanale, în cari au să documenteze calificațiunea: Sunt cetățeni ungari, cu purtare morală bună, de 21 de ani, săușoși, știu limba ungurească, și după putință limba germană în vorbă și scris.

Se preferă acei concurenți, cari au esamenul de păzitor de pădure, și aceia, cari fără esamen ocupă vr'un post, sunt obligați să-l depună până în toamna anului 1897.

Comitetul silvanal al comitatului Brașov.

Brașov, 26 Noembrie 1894.

Dr. Jeckel m. p.

Nr. 568,1-1.

vice-comitele.

Anunțuri

(insertiuni și reclame)

Sunt a se adresa subscripțiilor administratiunii. În cazul publicării unui anunț mai mult de odată se face scăderea care crește cu cât publicarea se face mai de multe ori.

Administrațiunea

„GAZETEI TRANSILVANIEI”

Numere singurate din „Gazeta Transilvaniei” a 5 cr. se pot cumpăra în librăria Nicolae Ciurcu și în tutungeria I. Gross.

Pilulele pentru Curățirea Sângelui

mai înainte numit „PILULE E UNIVERSALE” ale lui

I. P S E R H O F E R

merită cu totu dreptul numirea din urmă, deore-ce în faptă sunt foarte multe bôle, la cari aceste pilule au probat efectul lor escelent.

De mai multe decenii sunt aceste pilule lăpșite și puține familii se vor afla la cari ar lipsi o mică proviziune din acest medicament de casă escelent.

Sau recomandă și se recomandă de către mulți medici aceste pilule ca medicament de casă, cu deosebire în contra tuturor suferințelor, ce provin în urma relei misturii și constipații, precum: perturbarea în circulațiunea feriei, suferința de ficat, slăbirea mațelor, colica cu vânturi, congestiunea la creeri hâmorhoide (vina de aur) și c. l.

Prin proprietatea lor purificătoare de sânge au cu deosebire bun efect asupra anemiei și asupra bolilor ce isvorăsc din această, precum: gâlbănă, dureri de cap nervose ș. a. m. Aceste pilule purificătoare de sânge lucrează așa de ușor, încât nu pricinăsc nici cele mai mici dureri și pentru aceea le pot folosi și cele mai săbite persoane chiar și copii fără nici o temere.

Aceste pilule purificătoare de sânge se prepară veritabile singur numai în farmacia „zum golden Reichsapfel” a lui **I. Pserhofer** Singerstrasse Nr. 15 la Viena și costă o cutie cu 15 pilule 21 cr. v. a. Un sul cu 6 cutii costă 1 fl. 5 cr., trimițându-se nefrancat cu rambursă 1 fl. 10 cr. Dacă se trimite suma banilor înainte, costă un sul cu pilule 1 fl. 25 cr. inclusive francare, 2 suluri 2 fl. 30 cr., 3 suluri 3 fl. 35 cr., 4 suluri 4 fl. 40 cr., 5 suluri 5 fl. 20 cr., 10 suluri 9 fl. 20 cr. Mai puțină de un sul nu se poate espeda.

N.B. în urma lăpșirii lor celei mari, se imităză aceste pilule sub diferite forme și numiri, de aceea se face rugarea a cere anume „Pilule purificătoare de sânge ale lui **I. Pserhofer** și numai acelea sunt veritabile, a căror instrucțiune pentru folosire este provădută cu iscălitura **I. Pserhofer**, și cari portă pe capacul cutiei totu aceeași iscălitură în coloro roșă.

Diure neumeratele scrisori, prin cari consumenții acestor pilule mulțămesc pentru redobândirea sănătății după cele mai varii și grele bôle, lășăm să urmeze aci puține numai, cu observarea, că ori-cine a întrebuițată odată aceste pilule, le recomandă mai departe.

Köln, 30 Aprilie 1893.

Stim. D-le Pserhofer! Binevoeșe de a mi trimite 15 suluri din escelentele D Tale piluri pentru curățirea sângelui cu rambursă postală. Cu această o asie Vă aduc mulțămirea mea pentru efectul de minune al pilurilor D-tale.

Cu distincă stimă,
Franz Pavlistik, Köln, Lindenthal.

Hrasche lângă Flodnic 12 Sept. 1887.

Stim. D-le! A fost voința lui D-șeu că pilulele D v. au ajuns în mâinile mele, și rezultatul dela acestea îl atribui Dv. Mă recisem în patul de leasă astfel încât nu mai puteam lucra și așa fi sigur de ja murtă, decât nu m'ar fi scăpat minunatele Dv. pilule. D-șeu se vă binecuvinteșe de mii de ori. Am confiența, că pilulele Dv. mă vor fa e de totu sănătoșă, așa precum a folosit și altora.

Theresia Knific.

Wiener-Neustadt. 9 Dec. 1887.

Stim. D-le! În numele mătășei mele de 60 ani îi exprim cea mai călduroșă mulțămire. Dăna a suferit 5 ani de catarul la stomac cronic și de apă. Vieta i era un chin și se credea deja de perdută. Prin întâmplare a căpatat o

cutie cu escelentele Dv. Pilule purificătoare de sânge, și după o întrebuițare mai îndelungată s'a vindecat.

Cu distincă stimă, **Iosefa Weinzettel.**

Eichengraberamt bei Gfuhl,
27 Martie 1889.

Stim. D-le! Subsemnatul se rogă a mai trimite 4 suluri cu pilulele D-v. în adevăr folositoare și escelente. Nu potu întrelăsa fără ca să Vă exprim recunoștința mea în privința valorii acestor pilule, și le voi recomanda unde numai se va pută tuturor suferințelor. Vă autorizez, ca această a mea mulțămire să o folosiți după plac și pe cale publică. Cu distincă stimă **Ignaz Hahn.**

Gotsehdorf bei Kahlbach, Oestr.
Schlesien, 8 Oct. 1888.

Stim. D-le! Vă rog a mi trimite un sul cu 6 cutii din pilulele Dv. universale purificătoare de sânge. Numai minunatele Dv. pilule au să mulțămesc, că am scăpat de o suferință de stomac, care m'a chinat 5 ani. Aceste pilule n'are să-mi lipsescă nici-odată și exprim prin acesta mulțămirea mea cea mai călduroșă.

Cu cea mai mare stimă, **Ana Zwickl.**

Ca veritabile sunt a se privi numai acele pilule a căror instrucțiune este provădută cu iscălitura **I. Pserhofer**, și cari portă pe capacul fă-cărei cutii totu aceeași iscălitură în coloro roșă.

Susamintitele specialități se află și în Budapesta la farmacistul **I. von Török, Königsgasse 12.**

545,3-12